

ПРАВИЛНИК ЗА СУДИИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Правилникот ја одредува работа на судиската комисија и на судиите во спортското качување.

Член 2

Во овој Правилник не се наведени некои работи, бидејќи се во Натпреварувачкиот Правилник на Македонската Спортско Качувачката Федерација (во понатамошниот текст МСКФ). За измена на членовите овој правилник МСКФ одлучува взаемно со претседателот на Судиската комисија.

СУДИСКА КОМИСИЈА

Член 3

Судиската комисија е составена од судии со Државна лиценца од МСКФ.

Член 4

Судиската комисија е координативно тело при МСКФ и е одговорна за работата на судиите и нивната работа на натпреварите во спортско качување, а при тоа е одговорна пред МСКФ.

Член 5

Судиската комисија ја организира и ја води судиската работа внатре во МСКФ, се грижи за квалитетот на судењата, овозможува правилно и фер судење и ги исполнува судиските задолженија.

Член 6

Судиската комисија се придржува и работи според Правилникот на МСКФ.

Член 7

Задачи на судиската комисија се:

- ❖ да ги застапува интересите на МСКФ,
- ❖ да ги застапува интересите на судиите и да ја координира работата на судиите;
- ❖ да води регистар на активни и неактивни членови;
- ❖ да дава свои предлози во натпреварувачкиот Правилник;
- ❖ да ги организира и ги води семинарите и испитите за судии;
- ❖ да се грижи за информирање на сите државни судии;
- ❖ да ги казнува прекршителите на судиската работа и кодекс на судиите;
- ❖ да ги разгледува и да одлучува за сите примедби и жалби на работата на судиите;
- ❖ на МСКФ и предлага кандидати за понатамошно полагање и стекнување титула Меѓународен судии;
- ❖ да спроведува други одредби во согласност со МСКФ.

Член 8

Судиската комисија ја води и застапува претседателот на комисијата. Тој е одговорен да ја спроведува програмата донесена од судиската комисија и за неа одговара пред МСКФ. Мандатот на претседателот на судиската комисија е две (2) години.

Член 9

Претседателот своите зададени задачи ќе започне да ги спроведува, оној момент кога ќе ги потврди МСКФ.

Член 10

Претседателот на комисијата треба да има 3 години активен непрекинат судиски стаж.

Член 11

Задачите на претседателот на комисијата се:

- ❖ да го подготви и го води годишниот судиски семинар;
- ❖ да подготви покана и извештај од судискиот семинар;
- ❖ на крајот од натпреварувачката сезона треба да го подготви годишниот извештај;
- ❖ известување за работата на судиите и да го предаде најдоцна 30-сет дена по завршување на Државното првенство;
- ❖ да предлага главни судии за натпреварите во сезоната(два пати годишно) и да им помага во работата;
- ❖ да се грижи за квалитетот на судењата;
- ❖ активно да учествува во работата на МСКФ во сите подрачја од судиската работа;

- ❖ да ги застапува интересите на судиската комисија.

Член 12

Претседателот на комисијата има право да предложи суспензија на некој судија до крајот на натпреварувачката сезона. За конечната одлука одлучува МСКФ.

Член 13

Претседателот на судиската комисија за својата работа одговара пред МСКФ.

НАЗИВИ

Член 14

Судиските називи на подрачјето на спортското качување се:

- ❖ судиски приправник;
- ❖ државен судија;
- ❖ главен судија – претседател на судиско жири.

Член 15

Судија приправник може да стане секој, кој успешно ќе го помине семинарот и испитите за судија во спортско качување, организиран од МСКФ.

Член 16

Услови за пријава на семинарот се:

- ❖ членство во клуб член на МСКФ и
- ❖ полни 18 години.

Член 17

Судија спортски качувач ќе стане секој судија-приправник, кој добил позитивна оценка од практичната работа, која содржи три судења на државно ниво, од кои едно во водство, едно брзинско и еден болдер натпревар од Државната лига. На едно од овие три натпревари треба да биде асистент на судијата-претседател на судиското жири.

Потоа тој треба да добие три позитивни оценки од највеќе четири натпревари. Во случај на една негативна оценка од тие три натпревари, тој не го поминува практичниот дел, а воедно ја губи титулата судија-приправник.

Член 18

Оцената на практичниот дел за судија-приправник се:

- ❖ позитивно (+)
- ❖ негативно (-)

❖ неодредена (0)

Член 19

Позитивна оцена добива судија – приправник, кој суди и делува во склад со натпреварувачкиот правилник.

Негативна оцена добива судија – приправник, кој од некои причини не суди и работи во склад со натпреварувачкиот правилник.

Неодредена оцена се доделува тогаш, кога судијата – приправник работи со помал ангажман.

Член 20

Судијата стекнува право да суди како главен судија, по стекнато искуство како судија на насока и тоа на две Државни првенства како судија на насока.

Член 21

Изборот на судиите го води судија кој има Меѓународна лиценца или пак пет години е непрекинато активен државен судија.

ЛИЦЕНЦИРАЊЕ НА СУДИИ

Член 22

Лиценцирањето на судиите е во согласност со МСКФ и треба да биде во склад со одредбите на тој правилник. МСКФ ги потврдува лиценците за тековната натпреварувачка сезона на предлог од претседателот на судиската комисија.

Член 23

Лиценци за тековната натпреварувачка сезона ќе стекнат сите судии, кои ќе го посетат годишниот семинар за тековната сезона, а воедно и ќе ги исполнат следните услови:

- ❖ судење или асистирање на Државно првенство во претходната натпреварувачка сезона-година или
- ❖ активна судиска лиценца од IFSC

Член 24

Судиите кои немаат услови за подигање тековна судиска лиценца, можат повторно да ја активираат, така што ќе го посетат годишниот семинар за судии и ќе направат една судиска асистенција во тековната натпреварувачка сезона

ГОДИШЕН СЕМИНАР

Член 25

Годишниот судиски семинар треба да биде организиран пред почетокот на натпреварувачката сезона за Државната лига во спортско качување.

Член 26

Семинарот го свикува и организира претседателот на судиската комисија. Поканите треба да бидат испратени 14 дена пред почетокот на семинарот.

Член 27

Задолжителни теми на семинарот се:

- ❖ анализа на изминатата натпреварувачка сезона;
- ❖ преглед на повеќеважни членови од натпреварувачкиот правилник за тековната натпреварувачка сезона;
- ❖ распоред на судењата на натпреварите од државната лига;
- ❖ на секои две години меѓусебна проверка на судиите за судиските правила.

Член 28

На семинарот се води записник, кој претседателот на судиската комисија треба да го предаде на МСКФ, најдоцна пет дена по завршување на семинарот.

СУДИСКИ НАЧЕЛА

Член 29

Судијата треба да ја обавува својата судиската работа во склад со судискиот правилник, начелата за судење и да го запази основниот етички судиски кодекс.

Член 30

Судијата треба да се придржува кон следните начела:

- ❖ СИГУРНОСТА на натпреварувачите и преостанатите учесници,
- ❖ ЕДНАКВИ услови за сите натпреварувачи и ЕДНАКВОСТ помеѓу натпреварувачите,
- ❖ ПРИЛАГОДУВАЊЕ на судиските критериуми во склад со натпреварувачкиот правилник,
- ❖ ОБЈЕКТИВНОСТ – судијата не смее да суди на насока на која качува некој негов роднина, а не може да биде главен судија доколку на натпреварот има некој негов роднина.

ЗАДОЛЖЕНИЈА НА СУДИИТЕ

Член 31

При извршување на судиската функција, судијата треба да си ја носи судиска легитимација, која ја издава МСКФ..

Член 32

Задачите на главниот судија на натпревар се:

- ❖ Најдоцна 45 минути пред почетокот на натпреварот да ја провери изолационата зона и да спореди дали е во склад со натпреварувачкиот правилник.
- ❖ Во изолационата зона да ја огласи стартната листа.
- ❖ Врши проверка на чистотата, уреденоста и на сигурноста на натпреварувачкиот простор,
- ❖ Најдоцна 30 минути пред стартот на натпреварот да ја провери присутноста на преостанатите судии,
- ❖ Делегира задачи на преостанатите судии(топо скици, . . .)
- ❖ Ја затвора изолационата зона,
- ❖ 20 минути пред стартот на натпреварот свикува технички збор, каде е задолжителна присутност на водачот на натпреварот, докторот и на сите судии. Техничкиот збор го води главниот судија. На техничкиот збор се проверува присутноста на секоја потребна личност, потоа на техничката опрема, која е потребна за непрекинато и непречено одвивање на натпреварот, а е во склад со Натпреварувачкиот правилник на МСКФ.
Главниот судија прави извештај од техничкиот збор, а тој лично го потпишува, водачот на натпреварот и докторот. Доколку се заклучи дека недостасуваат дел од техничките средства потребни за организирање на еден натпревар, стартот може да се пролонгира или пак натпреварот да се откаже.
- ❖ Главниот судија го води огледот на стазата,
- ❖ Во договор со водачот на натпреварот, го започнува натпреварот,
- ❖ Во случај кога главниот судија е и судија на насока, веднаш ја превзема и применува таа функција,
- ❖ За време на натпреварот по потреба активно соработува со преостанатите судии и со водачот на натпреварот,
- ❖ По завршување на првиот круг од натпреварот(полуфинале), ја проверува точноста и правилноста на резултатите,

- ❖ Изготвува извештај од натпреварот и најдоцна три дена по натпреварот треба да го достави известувањето до МСКФ.

Член 33

Задачите на Националниот судија се:

- ❖ Најкасно 35 минути пред почетокот на натпреварот, треба да се пријави кај главниот судија на натпреварот,
- ❖ Помага при проверка на условите за одржување на натпреварот и воедно предупредува за неправилностите,
- ❖ Ја проверува скицата од натпреварувачката насока, на која тој суди,
- ❖ Присуствува на Техничкиот збор,
- ❖ Помага при оглед на стазата,
- ❖ Суди на својата насока - стаза,
- ❖ Преглед на резултатите од својата насока и проверка на нејасни делови,
- ❖ Во случај, кога неговата судиска работа е завршена, веднаш помага кај судиите колеги,
- ❖ Во случај на некои повеќе важни прекршувања на крајот од натпреварот, треба веднаш да подготви извештај и да го достави до судијата - Претседател на судиското жири или најдоцна три дена по натпреварот да ги достави до МСКФ.

Член 34

Преостанати задачи на Националниот судија:

- ❖ Дава одговор на жалбите од страна на натпреварувачите или нивните преставници,
- ❖ Помага на колегите судии во изготвување на резултатите
- ❖ Активно учествува во раководење на натпреварот,
- ❖ Судија, кој ја надгледува работата на судијата – приправник, треба да даде оценка за неговата практична работа.

ЗАПИСНИК ОД НАТПРЕВАР

Член 35

Записникот од натпреварот треба да содржи:

- ❖ образец "Извештај од судијата - Претседател на судиското жири" (напишан рачно),
- ❖ сите резултати од натпреварот(квалификации, полуфинале, финале)
- ❖ во случај на технички инцидент по член36 од натпреварувачкиот Правилник, видео касета од спорниот инцидент(од во водство натпревар),

Член 36

Жалбите од натпреварот за работата на судијата, ги разгледува судиската комисија. Таа е составена од претседателот судиската комисија и два(2) преставника од судиите, кои ги именува претседателот на комисијата.

Комисијата го предава својот извештај на МСКФ, која содржи жалба, мислење на судиската комисија, повеќе важни спорни состојби, мислење на главниот судија и мислење на инволвираниот судија.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 37

Правилникот стапува на сила, оној момент кога ќе го одобри МСКФ.

Член 38

Врз основа на член 37 од МСКФ, на состанокот на МСКФ одржан на 03.04.2004, во салата Машински, Правилникот за судии стапува на сила.

24.11.2011, Скопје

Претседател на судиска комисија
Лазар Петковски